

Beleidskaders

Accommodatie- en Vastgoedbeleid

Gemeente Gennepe

Oktober 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Context

3. Visie

4. Kaders en uitgangspunten

4.1 Algemeen

4.2 Cluster specifiek

5. Vervolg

Bijlagen

Bijlage 1. Vraag

Bijlage 2. Aanbod

Bijlage 3. Maatschappelijke ontwikkelingen

Bijlage 4. Lokale ontwikkelingen

Bijlage 5. Gemeentelijke doelstellingen

Bijlage 6. Meetlat Maatschappelijke Accommodaties

1. Inleiding

Aanleiding

De gemeente Gennep bestaat uit meerdere kernen met hun eigen identiteit, karakter en een sterk verenigingsleven. Diverse ontwikkelingen zoals de bevolkingskrimp, vergrijzing en individualisering hebben een grote invloed op de leefbaarheid van deze kernen. Passende voorzieningen en accommodaties dragen bij aan de leefbaarheid van kernen en hebben daardoor direct invloed op de toekomst van onze inwoners en verenigingen.

De gemeente Gennep wil daarom haar accommodatie- en vastgoedbeleid laten aansluiten bij ontwikkelingen als de veranderende bevolkingssamenstelling, de veranderende rol van de overheid en het gebruik van de accommodaties. Dat is nodig om de toekomstige beschikbaarheid van voldoende, kwalitatief goede en betaalbare accommodaties te borgen. De samenwerking met de kernen en haar inwoners is daarbij noodzakelijk.

Doel

We willen als gemeente duurzaam voorzien in functies en activiteiten. Functies en activiteiten op het gebied van ontmoeting, onderwijs, recreatie en zorg. Voorzieningen en accommodaties zijn een middel om deze functies en activiteiten te huisvesten en hebben invloed op de leefbaarheid van onze kernen. We bekijken dit integraal en maken beleid voor een langere termijn, zodat een toekomstbestendig accommodatieniveau geborgd is met aandacht voor een optimale balans tussen vraag en aanbod. Hierbij kijken we niet alleen naar de inwoners van nu, maar zeker ook naar de inwoners van later.

Het beleid moet richting geven voor de toekomst en moet het toetsingskader gaan vormen voor alle beleids- en planvorming en burgerinitiatieven waarin voorzieningen/accommodaties op welke wijze dan ook betrokken zijn. Daarnaast moet het beleid ervoor zorgen dat we op een doelmatige en doelgerichte manier sturing kunnen geven aan vraagstukken op het gebied van maatschappelijke accommodaties.

Deze notitie is tot stand gekomen op basis van de informatie die is opgehaald tijdens de realisatie van de voorzieningenplannen en andere interactieve processen. Daarnaast is rekening gehouden met vigerend beleid vanuit de gemeente Gennep en maatschappelijke en lokale ontwikkelingen.

Leeswijzer

In deze notitie wordt het waarom, wat en hoe van het accommodatie- en vastgoedbeleid beschreven. In hoofdstuk 2 komt de context van het accommodatie- en vastgoedbeleid aan bod. Aandacht hierbij gaat uit naar (toekomstige) vraag en aanbod. In hoofdstuk 3 wordt een globale beleidsvisie beschreven. In hoofdstuk 4 worden kaders en uitgangspunten geformuleerd op basis van ontwikkelingen die we op macroniveau en op gemeenteniveau zien. In hoofdstuk 4 wordt de relatie met de dorpsvoorzieningenplannen beschreven en wordt aangegeven hoe we tot daadwerkelijke keuzes komen in het accommodatie- en vastgoedbeleid.

2. Context

De wereld verandert. Diverse ontwikkelingen zoals de bevolkingskrimp, ontgroening, vergrijzing en individualisering hebben een grote invloed op de vraag en behoefte naar accommodaties. Ook in de gemeente Gennep. In 2035 is het aantal inwoners in de gemeente Gennep volgens de bevolkingsprognose met 6% gedaald. Deze bevolkingskrimp is sterker dan de gemiddelde krimp in Noord-Limburg (-2%). De bevolking blijft tot 2029 redelijk stabiel en kan daarna gaan krimpen.

De krimp is een gevolg van een veranderende samenstelling van de bevolking. Er worden minder kinderen in de gemeente Gennep geboren. De verwachting is dat het aantal kinderen en jongeren (0 tot 20 jaar) met 15% daalt. Tevens kan de leeftijdsgroep 20 tot 65 jaar een afname verwachten van 20%. Aan de andere kant zien we een sterke stijging van het aantal 65-plussers met 38%. De vergrijzing zit met name in de groei van het aantal 75-plussers in de gemeente Gennep.

De bevolkingskrimp zorgt er onder andere voor dat het aantal lidmaatschappen bij verenigingen daalt. Dit zorgt uiteindelijk voor een afname in de vraag naar en het gebruik van voorzieningen en accommodaties. Deze afname is op dit moment al waarneembaar, bijvoorbeeld bij gymzalen. Ontgroening en vergrijzing zorgen voor een sterke verandering van de vraag en behoeften.

In totaal beschikken we over 43 maatschappelijke accommodaties (zie bijlage) die in het accommodatie- en vastgoedbeleid worden meegenomen. Dit zijn accommodaties in de sectoren welzijn, onderwijs, binnensport, buitensport, cultuur en jeugd.

Ten aanzien van bovenstaande sectoren heeft de gemeente een wettelijke taak in verband met huisvesting of heeft de gemeente reële invloed en zeggenschap op de realisatie, spreiding, kwaliteit en/of het gebruik van de accommodaties. Van een groot deel van deze accommodaties zijn wij als gemeente eigenaar.

We hebben daarom als gemeente te voldoen aan een aantal wettelijke kaders. Zo dient de gemeentebegroting op het gebied van gemeentelijk vastgoed te worden opgesteld conform bepalingen uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). En op grond van de Wet markt en overheid dient de gemeente indien zij concurreert met commerciële aanbieders van producten of diensten zorg te dragen voor een eerlijke concurrentie. Hiervoor dienen zij zich te houden aan een aantal gedragsregels op het gebied van kosten-doorberekening, gegevensgebruik en functiescheiding.

Naast de hierboven genoemde accommodaties is een sterke verwevenheid met andere accommodaties, zoals kerken en zorgaccommodaties. Ook accommodaties die geen eigendom van de gemeente zijn, nemen we mee bij het maken van keuzes.

Over het algemeen is sprake van een goede spreiding van accommodaties. Gennep beschikt in absolute aantallen ook over de meeste voorzieningen, maar dit is ook de grootste kern. Ven-Zelderheide beschikt relatief gezien over minder voorzieningen.

Ongeveer 25% van deze accommodaties is inmiddels meer dan 40 jaar oud. Wanneer een accommodatie structureel goed wordt onderhouden, hoeft een oudere leeftijd geen probleem te vormen voor de kwaliteit van een accommodatie. Over het algemeen zijn deze accommodaties namelijk wel in een redelijk tot goede technische en functionele staat. Een aantal accommodaties komt echter wel voor kwaliteitsverbetering in aanmerking, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en toegankelijkheid.

In 2018 en 2019 zijn door lokale vertegenwoordigers van inwonersorganisaties, verenigingen en inwoners voorzieningenplannen per dorp of wijk ingediend. Voor een (groot) aantal actiepunten uit de voorzieningenplannen of dorpsontwikkelingsplannen geldt dat deze door inwoners, dorps- wijkraden en verenigingen zelf worden opgepakt en uitgevoerd. Voor een aantal actiepunten is ook de gemeente nadrukkelijk(er) in beeld. Zeker als het gaat om toekomstige investeringen in maatschappelijke voorzieningen/accommodaties.

Alle genoemde ontwikkelingen in vraag en aanbod maken een heroverweging op het accommodatie- en vastgoedbeleid noodzakelijk. In bijlage 1 en 2 staat een uitgebreide beschrijving van vraag en aanbod. In bijlage 3 en 4 staat een opsomming van maatschappelijke en lokale ontwikkelingen.

3. Visie

De gemeente Gennep bestaat uit vijf kernen met hun eigen identiteit en kwaliteiten. Samen met inwoners en verenigingen streven we naar **vitale kernen**. Samen hebben we de kracht om veel te bereiken. Sociale en vitale kernen zijn van belang voor een **duurzame leefomgeving**. Voorzieningen en accommodaties zijn belangrijk voor de leefomgeving in de kernen, omdat het hierdoor mogelijk is dat inwoners prettig in de gemeente Gennep wonen, ontspannen en elkaar ontmoeten.

Elkaar **ontmoeten** is essentieel voor het leggen van verbindingen tussen diverse (groepen van) inwoners, verenigingen en vrijwilligers. Daarnaast zorgt dit voor het verder versterken van de gemeenschapszin. Ontmoetingsplekken moeten zijn afgestemd op de veranderende samenstelling en behoefte van de bevolking. We doen het niet alleen voor inwoners van nu, maar ook voor de inwoners van later.

Voorzieningen en accommodaties vormen geen doel op zich, maar zijn een **middel** om de leefbaarheid in de gemeente Gennep in stand te houden en waar nodig te versterken. Er wordt niet meer gedacht in termen van gebouwen, maar in termen van **functies en activiteiten**. Deze functies zijn ontmoeten, leren, sporten, genieten van cultuur, wonen, recreëren/ontspannen en (ver)zorgen. In de gemeente Gennep staan deze functies centraal en kijken we hier **integraal** naar.

We streven naar het behoud van functies en activiteiten en niet het behoud van accommodaties. Dit betekent dat niet koste wat kost elke accommodatie in stand wordt gehouden. De keuzes die worden gemaakt moeten **toekomstbestendig** zijn. Er moet voldoende vraag zijn voor een duurzame exploitatie. Als dit niet mogelijk is dan kan de activiteit op een hoger gebiedsniveau worden aangeboden. Dit betekent dat we in deze situaties ook de **samenwerking** tussen de kernen willen stimuleren. Samenwerking is in de toekomst van groot belang om de kracht van de gemeente Gennep te behouden.

Daarnaast gaan we steeds meer uit van de **eigen kracht van onze inwoners en verenigingen**. We zien dat inwoners steeds meer eigen initiatief en verantwoordelijkheid nemen. Actief eigenaarschap van onze inwoners willen wij verder stimuleren zodat zij meer ruimte, zeggenschap en verantwoordelijkheid krijgen. Als gemeente geven wij hen hiervoor de ruimte. De gemeente neemt steeds meer een **faciliterende rol** in. Dit betekent ook durven loslaten.

Niet de gemeente, maar de inwoners van een kern moeten zelf aangeven wat zij nodig vinden voor hun wijk of dorp. Daarom zijn we gestart met de dorpsvoorzieningenplannen. We kiezen hierbij voor een **dorpsgerichte aanpak** in de totstandkoming van het accommodatie- en vastgoedbeleid waarbij inwoners nadrukkelijk worden betrokken. Dit zorgt voor draagvlak en betrokkenheid. We gaan hierbij wel uit van **realistisch en weloverwogen keuzes**.

4. Kaders en uitgangspunten

De uitgangspunten in dit hoofdstuk vormen het kader voor het accommodatie- en vastgoedbeleid. Deze uitgangspunten zijn mede opgesteld op basis van huidige gemeentelijke beleidsdoelstellingen (zie bijlage 5.). De uitgangspunten zijn verdeeld in algemeen geldende uitgangspunten en uitgangspunten per cluster.

We hebben vier hoofduitgangspunten geformuleerd die leidend zijn:

- Evenwicht brengen in vraag (behoefte) en het aanbod
- Verhogen multifunctioneel gebruik
- Het realiseren van duurzame exploitaties van accommodaties
- Versterken van vitaliteit en eigen kracht in de kernen

4.1 Algemeen

Leefbaarheid en toekomstbestendigheid

- Macro gezien investeren wij niet in méér accommodaties.

Wat betekent dit?

- Dit betekent bij investeringsvraagstukken dat:
 - Eerst wordt onderzocht of capaciteitsoverschot bij een andere accommodatie een acceptabele oplossing biedt
- Als er behoefte is aan een volledig nieuwe accommodatie dat wordt overwogen onder de volgende voorwaarden:
 - Een toekomstbestendige exploitatie kan worden gerealiseerd
 - Een bestaande accommodatie met dezelfde functie komt waar mogelijk te vervallen
- Herbestemming de voorkeur heeft boven nieuwbouw. Nieuwbouw wordt pas gepleegd als hergebruik om inhoudelijke, functionele of andere redenen niet mogelijk is.

Capaciteit en aanbod

- We beperken leegstand door het slopen of herbestemmen van gebouwen.
- In het geval van herbestemming moet er sprake zijn van een aanvullende functie.
- Initiatieven op het gebied van maatschappelijke accommodaties moeten complementair zijn en niet concurrerend.

Wat betekent dit?

- We inventariseren welke investeringen verwacht worden voor welke gebouwen.
- We bekijken dit integraal per dorp of clusteroverstijgend om zo een goede afweging te maken.

- We proberen om samen met betrokkenen te kijken naar een combinatie en clustering waardoor minder gebouwen nodig zijn, de gebouwen beter bezet worden, een betere exploitatie haalbaar is en daarmee meer sociale cohesie in het dorp is.

Multifunctionaliteit en clustering

- Verenigingen en stichtingen worden aangemoedigd om meer samen te werken of samen te gaan, met respect voor de eigen keuzes die hierbij worden gemaakt. Hierbij wordt eerst naar het gebruik van bestaande gebouwen gekeken.
- We zetten in op clustering en multifunctioneel gebruik van accommodaties om slimme combinaties te maken. Dit kan zowel cluster- als dorpsoverstijgend zijn.
- Bij renovatie, nieuwbouw of uitbreiding van accommodaties is multifunctioneel gebruik een uitgangspunt, tenzij specifieke omstandigheden van toepassing zijn (bijv. bij scholen). Bij de bestaande voorzieningen stimuleren we multifunctioneel gebruik via onder meer gebruikersovereenkomsten.
- Bestaande monofunctionele accommodaties worden waar nodig en mogelijk verbreed naar multifunctionele accommodaties en/of accommodaties voor multigebruik.
- Monofunctionele voorzieningen zijn in principe niet meer gewenst, tenzij specifieke omstandigheden van toepassing zijn.

Wat betekent dit?

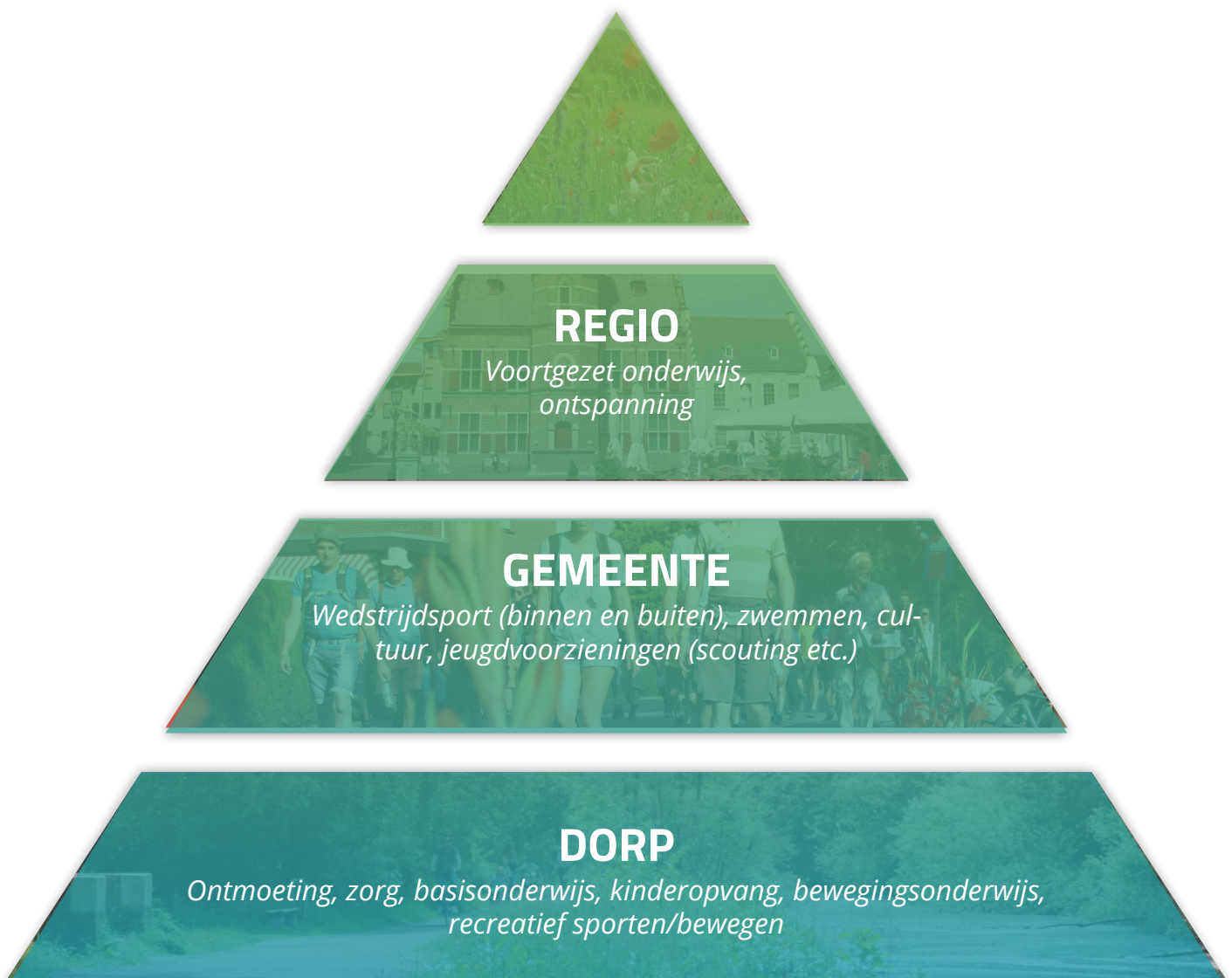
- Als verenigingen samengaan, wordt eerst gekeken naar mogelijkheden in bestaande gebouwen.
- We introduceren een samenwerkingsprikkels waarmee verenigingen die koploper willen zijn op het gebied van samenwerking en multifunctioneel gebruik worden ondersteund. Dit is zowel inhoudelijk als financieel van aard.
- De gebruikersovereenkomsten worden aangepast waarbij multifunctioneel gebruik een uitgangspunt is.

Spreiding en bereikbaarheid

- Bij locatiekeuzes wordt rekening gehouden met bereikbaarheid voor gebruikers; het gaat bijvoorbeeld om afstand, veilige toegangsroutes en voldoende parkeergelegenheid. We gaan zo veel mogelijk uit van bestaande bestemmingen.
- We streven naar een goede bereikbaarheid en geografisch evenwichtige spreiding van functies en accommodaties. De functie ontmoeting en zorg moet in elk dorp beschikbaar zijn. In een cluster van dorpen organiseren we basisonderwijs, beweegonderwijs, wedstrijd buitensport, recreatief sporten en bewegen, cultuur en jeugdvoorzieningen, bijvoorbeeld scouting. Op gemeenteniveau organiseren we voortgezet onderwijs, wedstrijd binnensport, zwemmen en ontspanning. Onderstaande spreidingspiramide geeft dit visueel weer:
- Daar waar een passend gemeenschapshuis aanwezig is, wordt geprobeerd om zoveel mogelijk activiteiten onder te brengen in het gemeenschapshuis, zonder daarbij te concurreren met lokale ondernemers. Dit is goed voor de bezetting en exploitatie, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de sociale samenhang.
- De gemeente kiest voor spreiding en bereikbaarheid van maatschappelijke voorzieningen, met een zekere vorm van concentratie in Gennep. Soms is opschalen en concentreren nodig om een functie te behouden.

Wat betekent dit?

- Iedere kern beschikt over een aantal basisvoorzieningen (zie voorzieningen op dorpsniveau).
- Sommige functies hoeven niet in iedere kern beschikbaar te zijn.

Kwaliteit en duurzaamheid

- De ondergrens aan kwaliteit bij maatschappelijke accommodaties wordt bepaald door wet- en regelgeving, waaraan uiteraard moet worden voldaan. Het gaat hierbij om wet- en regelgeving op het gebied van veiligheid. Om de minimale kwaliteit te kunnen garanderen worden de accommodaties één keer per drie jaar geïnspecteerd conform de NEN 2767 (zogenaamde conditiemeting).
- Als de lange termijn moeilijk te voorspellen of te beïnvloeden is, wordt gekozen voor een flexibele en mobiele oplossing.
- Gemeentelijk eigendom wordt waar mogelijk verduurzaamd. In 2020 wordt de route bepaald naar een CO2 neutrale energievoorziening (Aardgasloos in 2050).
- Voor nieuwbouw van gemeentelijk vastgoed geldt dat vanaf 1 januari 2020 de uitgangspunten van Bijna Energieneutrale Gebouwen (BENG) gehanteerd worden.

Wat betekent dit?

- Meerjarigonderhoudsplannen worden per accommodatie geactualiseerd om de kwaliteit van de accommodaties te behouden of te verbeteren (op niveau heel, schoon en veilig).
- Voor de bestaande gebouwen van de gemeente Gennep worden energiescans uitgevoerd. De aanbevelingen die hieruit voortvloeien worden mogelijk vertaald in directe, concrete verbeteringen of opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan. De intentie is om alle daken van de gemeentelijke accommodaties die geschikt zijn maximaal te voorzien van zonnepanelen.
- Een scherpere energieprestatie en het terugdringen van het niet-gebouwgebonden energieverbruik (zoals ICT en catering) worden als gunningsfactoren meegenomen in de aanbesteding bij nieuwbouw/renovatie.

Toegankelijkheid en betaalbaarheid

- Iedereen moet fysiek de mogelijkheid hebben om toegang te krijgen tot de activiteiten die plaatsvinden in een gebouw.
- We streven naar betaalbare accommodaties en voorzieningen, zowel voor gemeente als voor gebruikers.
- Niet commerciële huurders van maatschappelijk vastgoed die bijdragen aan een maatschappelijk beleidsdoel, betalen een kostendekkende huur. Zo nodig verstrekt de gemeente aan niet commerciële huurders een huisvestingssubsidie, hiervoor is het gemeentelijk subsidiebeleid richtinggevend.

- Bij commerciële huurders wordt een maximaal haalbaar (marktconform) rendement nagestreefd.

Verantwoordelijkheid en rolverdeling

- Huurder en verhuurder nemen beide hun verantwoordelijkheid in relatie tot de accommodatie.
- De gemeente houdt geen voorzieningen in stand of ondersteunt deze financieel als deze niet door de gemeenschap worden gedragen.
- De rol van de gemeente richt zich alleen op het faciliteren van basisvoorzieningen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de activiteiten van de maatschappelijke doelgroepen.
- Maatschappelijke accommodaties zijn van en voor de gemeenschap. Ze worden bij voorkeur overgedragen aan een beheerstichting, aan de hoofdgebruiker of aan een commerciële partij die een maatschappelijke functie kan waarborgen. Dit geldt ook voor sportverenigingen indien zij vitaal zijn.
- De gemeente neemt alleen een meer initiële rol wanneer de 'markt' niet in de (maatschappelijke) vraag of behoefte kan voorzien.

Wat betekent dit?

- Realisatie en/of exploitatie is niet alleen of uitsluitend een verantwoordelijkheid van de gemeente.
- Indien mogelijk worden maatschappelijke accommodaties overgedragen aan de gemeenschap.

4.2 Cluster specifiek

Binnensport

- We realiseren een passend aanbod bij de steeds veranderende vraag en zetten daarom in op het vergroten van de sporthalcapaciteit. We willen zo veel mogelijk inwoners in eigen gemeente kunnen laten sporten/bewegen.
- Een sporthal is een 'dorpsoverstijgende' voorziening.
- In ieder dorp voldoende mogelijkheden tot bewegen. Dit hoeft niet per definitie een binnensportaccommodatie te zijn.
- Er vindt doelmatig onderhoud plaats aan de binnensportaccommodaties. Deze moeten voldoen aan de eisen en normen van NOC*NSF, ISA en KVLO (Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding).
- Multifunctioneel gebruik door sport en onderwijs vormt een harde voorwaarde. Indien mogelijk worden binnensportaccommodaties ook ingezet voor andere functies en activiteiten.
- Voor wat betreft het onderwijs vormen afstandsnormen het formele kader en wordt gestreefd naar maximale afstanden van 1 km, 2 km, 3,5 km en 7,5 km hemelsbreed (afhankelijk van aantal uren bewegingsonderwijs) tussen schoolgebouw en binnensportaccommodatie. Indien dit niet het geval is, wordt vervoer gefaciliteerd.

Buitensport

- We stimuleren samenwerking en partnerships op verschillende niveaus (bijv. via subsidies).
- Clusteren moet leiden tot hogere kwaliteit en tot kostenefficiëntie.
- De bepaling van het totale aantal benodigde voetbalvelden (wedstrijd- en trainingsvelden) wordt conform de opgave van de behoeftebepaling van de KNVB, VNG en VSG gedaan. Bestaande trainingsvelden en oefenhoeken die afwijken in maatvoering kunnen naar rato worden meegenomen voor de capaciteitsberekening.
- Voor het aantal kleedkamers wordt de richtlijn van de KNVB, VNG en VSG aangehouden.
- In principe is natuurgras de standaard voor voetbal. Aanvullend kan kunstgras worden aangelegd indien sprake is van efficiëntievoordelen of onvoldoende ruimte voor het accommoderen van alle teams. Belangrijke criteria zijn het aantal leden/spelers en de vitaliteit van de vereniging. Daarnaast moet het kunstgrasveld multifunctioneel benut worden.

- Voor de bepaling van het aantal tennisbanen is het aantal spelende KNLTB leden per tennisbaan gesteld op 70. De tennisbanen moeten voldoen aan de kwaliteitsnormen van de NOC*NSF.

Gemeenschapshuizen

- Elk dorp beschikt over een gemeenschapsvoorziening, afgestemd op de lokale behoefte. Het is een plaats waar inwoners elkaar treffen en waar activiteiten kunnen plaatsvinden, met name voor hen die aangewezen zijn op voorzieningen in het dorp. Als blijkt dat geen behoefte bestaat aan een dergelijke voorziening, houdt de gemeente geen voorziening (meer) in stand. De behoefte wordt gepeild aan de hand van het aantal gebruikers en het totaalgebruik van gemeenschapshuizen in de kern.
- Gemeenschapshuizen bieden primair een ontmoetingsplaats voor sociaal-maatschappelijke activiteiten die bijdragen aan de verbetering van de sociaal-maatschappelijke cohesie en leefbaarheid binnen het verzorgingsgebied. Gemeenschapshuizen zijn er in eerste instantie op gericht om verenigingen met een sociaal-culturele doelstelling onderdak te bieden.
- Gemeenschapshuizen mogen ruimten beschikbaar stellen voor commerciële activiteiten, mits deze de reeds geplande sociaal-maatschappelijke activiteiten niet hinderen en niet in strijd zijn met de Wet markt en overheid.

Jeugd en onderwijs

- Er dient een goede spreiding van jeugdvoorzieningen over de gemeente te zijn. Denk hierbij aan peuterspeelzalen en kinderopvang, maar ook aan scouting en Jong Nederland.
- Samenwerking en bundeling wordt zo veel mogelijk nagestreefd. Dit kan binnen het domein jeugd en/of binnen de kern met andere activiteiten.
- Keuzes ten aanzien van Onderwijshuisvesting worden bepaald in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.

Cultuur

- We accepteren dat kosten van cultureel erfgoed een opgave zijn voor onze gemeente.
- Culturele activiteiten krijgen bij voorkeur een plek binnen gemeenschapshuizen.
- Specifieke cultuurvoorzieningen zoals theater, bioscoop etc. zien we op regionaal niveau en niet op gemeentelijk niveau.
- Wij blijven inzetten op de ingeslagen weg om de bibliotheekvoorziening integraal in te zetten en te integreren met andere functies, zoals ontmoeten, ontspannen, educatie, kunst en cultuur. In de bibliotheek is deze integrale aanpak zichtbaar in de Kenniskeuken.

5. Vervolg

Het accommodatie- en vastgoedbeleid raakt vele inwoners en maatschappelijke partijen in de gemeente Gennep. Vandaar dat wij op een toegankelijke en duidelijke manier zullen communiceren over het vervolg. Daarnaast zullen we participatie van inwoners in het proces stimuleren en aanjagen. We sluiten hierbij vooral aan bij de huidige dorpsvoorzieningenplannen, maar ook bij andere lokale ontwikkelingen en initiatieven. Hierdoor voelen inwoners zich meer betrokken bij een accommodatie die 'van hen' is, waar zij zelf invloed op hebben en verantwoordelijkheid voor dragen. We geloven erin dat deze werkwijze creativiteit en innovatie stimuleert. En als laatste gaan we er vanuit dat deze aanpak leidt tot effectiever gebruik van voorzieningen en het de maatschappelijke waarde van (gemeentelijke) accommodaties bevordert.

Met een gedragen visie en een helder beleidskader wordt aangegeven hoe we willen omgaan met onze maatschappelijke accommodaties. Initiatieven en wensen vanuit de dorpsvoorzieningenplannen en uit andere nieuwe initiatieven worden op basis van een aantal criteria aan de beleidskaders getoetst. Op basis van de beschreven uitgangspunten is een meetlat ontwikkeld. Op basis van deze meetlat kunnen toekomstige keuzes gemaakt worden bij vraagstukken en ontwikkelingen rondom maatschappelijke accommodaties. De meetlat is weergegeven in bijlage 6. Dit betekent dus dat niet alle (dorps)plannen zondermeer uitvoerbaar zijn. Dit zal verder worden beschreven in het actieprogramma maatschappelijke accommodaties.

In dit actieprogramma wordt richting gegeven aan de toekomst van het maatschappelijk vastgoed. Hierin worden de dorpsvoorzieningenplannen verwerkt. Wat staat ons te wachten en wat is per dorp te verwachten. Kortom: waar gaan we mee aan de slag. Het is een dynamisch document en wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de resultaten van de acties die voort zijn gekomen uit de dorpsvoorzieningenplannen en de bijbehorende maatschappelijke ontwikkelingen. Dit geldt ook voor de financiële kaders, die een perspectief geven ten aanzien van de verwachte kosten.

Definitieve besluitvorming over diverse vervolgacties vinden plaats als de plannen concreet zijn. De komende jaren zullen deze plannen verder geconcretiseerd worden om op die manier te komen tot een betere kwaliteit en optimaal gebruik van onze accommodaties, meer samenwerking en een passend voorzieningenpakket in elk dorp.

Met het actieprogramma maatschappelijke accommodaties:

- bieden we inzicht in toekomstige ontwikkelingen in de kernen (stip op de horizon) en geven we richting aan de verdere uitwerking en fasering van de diverse plannen;
- geven we de mate aan waarin plannen al dan niet passen binnen deze kaders;
- beschrijven we de stand van zaken van de diverse plannen (in welke fase bevinden deze zich);
- geven we, voor plannen die passen binnen de genoemde kaders, een doorkijk voor de komende 10 – 15 jaar en welke investeringen daarbij te verwachten zijn (wat – op welk moment);
- maken we daarbij de samenhang met en consequenties voor het MJOP inzichtelijk;
- nemen we voorstellen op voor een (voorbereidings)krediet voor vergevorderde plannen; die passen binnen de genoemde kaders, en die richting de uitvoeringsfase gaan.

Bijlagen

Bijlage 1. Vraag

Bevolkingsontwikkeling

De bevolkingsomvang neemt de komende jaren af in de gemeente Gennep. In 2019 heeft de gemeente Gennep 17.104 inwoners. In 2035 is het inwoneraantal naar verwachting gedaald naar 16.135 inwoners. Daarmee daalt het aantal inwoners met ongeveer 1.000. Een verwachte daling van 6% ten opzichte van het huidige inwoneraantal. De bevolking blijft tot 2029 redelijk stabiel en kan daarna gaan krimpen. In onderstaande tabel is de verwachte bevolkingsontwikkeling weergegeven.

	2019	2020	2025	2035	
0 tot 20 jaar	3.542	3.482	3.234	3.011	-15%
20 tot 45 jaar	4.283	4.305	4.236	3.932	-8%
45 tot 65 jaar	5.298	5.208	4.666	3.693	-30%
65 jaar of ouder	3.982	4.083	4.699	5.499	38%
Totaal	17.104	17.078	16.835	16.135	-6%

Ook de bevolkingssamenstelling verandert de komende jaren in de gemeente Gennep. Er vindt een sterke vergrijzing plaats. De vergrijzing zit met name in de groei van het aantal 75-plussers. De grootste afname qua leeftijdsgroep zijn de inwoners van 45 tot en met 64 jaar. Deze groep daalt met 30%.

Indien de bevolkingsontwikkeling wordt vergeleken met Noord-Limburg en Limburg valt op dat de gemeente Gennep relatief gezien te maken heeft met een vergelijkbare krimp ten opzichte van de provincie Limburg en een sterkere krimp ten opzichte van de regio Noord-Limburg.

Bevolkingsontwikkeling per kern

De gemeente Gennep bestaat vijf kernen. Het gaat hierbij om de kernen Gennep, Milsbeek, Ottersum, Ven-Zelderheide en Heijen. Deze kernen kennen allen een eigen demografische ontwikkeling. De bevolkingsontwikkeling per kern wordt weergegeven in onderstaande tabel.

	2020	2025	2030	2035	
Gennep	9.575	9.645	9.620	9.500	0,3%
Milsbeek	2.680	2.575	2.450	2.325	-15%
Ottersum	1.930	1.780	1.660	1.570	-29%
Heijen	1.980	1.900	1.810	1.720	-15%
Ven-Zelderheide	815	815	810	790	-2%

De daling van de totale bevolking is in iedere kern zichtbaar, behalve in de kern Gennep. De kern Gennep beschikt in 2017 over 9.475 inwoners. Dit aantal stijgt zeer licht naar 9.500 inwoners in 2035. In de kern Ottersum daalt het aantal inwoners het sterkst van 2.030 inwoners naar 1.570 inwoners in 2035. Dit betekent een daling van 29%. De kernen Milsbeek en Heijen dalen tot 2035 beiden met 15%.

Leerling ontwikkeling

De ontwikkeling van het aantal leerlingen is beschreven aan de hand van de basisscholen. In deze ontwikkeling zijn het Elzendaalcollege en de Mikado-school niet meegenomen. Het totaal aantal basisschoolleerlingen in de gemeente Gennep daalt de komende jaren met 26%, van 1.515 leerlingen in 2017 naar 1.132 in 2037. De krimp is over het algemeen een gevolg van het feit dat er de afgelopen jaren en/of de komende jaren minder kinderen zijn/worden geboren dan voorheen. Het aantal leerlingen in Heijen en Milsbeek daalt het sterkst, respectievelijk met 42% en 31%. De leerlingontwikkeling wordt per school weergegeven in onderstaande tabel.

School	Dorps	2017	2022	2027	2032	2037	Vershil
SBO De Piramide	Gennep	122	106	98	96	96	-25%
Maria Goretti	Gennep	113	98	87	82	84	-24%
Elckerlyc	Gennep	276	240	213	200	206	-25%
De Ratel	Gennep	359	342	320	283	263	-25%
De Heggerank	Heijen	142	104	94	83	83	-42%
De Drie Vijvers	Milsbeek	206	164	146	148	148	-31%
De Brink	Ottersum	223	169	173	182	190	-22%
De Vonder	Ven-Zelderheide	74	65	64	61	62	-16%
Totaal		1515	1288	1195	1135	1132	-26%

Cijfers/gegevens komen uit 'Resultaten en analyse van de lange termijn leerlingprognoses (2017-2038)' door Vereniging voor Katholiek en Christelijk Onderwijs (april 2017).

Bijlage 2. Aanbod

Om te komen tot een integraal accommodatie- en vastgoedbeleid is het van belang inzicht te hebben in het huidige maatschappelijk vastgoedbestand. In deze bijlage wordt voornamelijk inzicht gegeven in de accommodaties die in eigendom zijn van de gemeente en in accommodaties waar de gemeente een financiële relatie heeft. Hieronder wordt inzicht gegeven in deze accommodaties op basis van cluster en op basis van kern.

In totaal beschikte de gemeente Gennep over 43 maatschappelijke accommodaties die in het accommodatie- en vastgoedbeleid worden meegenomen. Om het aanbod van de accommodaties overzichtelijk te maken, worden de volgende clusters gehanteerd:

1. Binnensport
2. Buitensport
3. Welzijn / Sociaal Cultureel
4. Onderwijs
5. Jeugd
6. Cultuur

In deze paragraaf worden de accommodaties per cluster beschreven en wordt op hoofdlijnen een beschrijving gegeven.

Binnensport

De gemeente Gennep beschikt over zes binnensportaccommodaties die momenteel in gebruik zijn. De grootste accommodatie is sporthal en zwembad Pica Mare. Daarnaast gaat het hierbij om één sportzaal en vier gymzalen. Aanvullend beschikt het Elzendaalcollege nog over één gymzaal. De andere binnensportaccommodaties zijn eigendom van de gemeente Gennep. Deze accommodaties worden beheerd en geëxploiteerd door Optisport. Het Elzendaalcollege beschikt daarnaast over een eigen gymzaal. De accommodaties worden hieronder weergegeven:

Naam	Type	Zaaldelen	Kern
Pica Mare	Sporthal en zwembad	2*	Gennep
Mikadozaal	Sportzaal	2	Gennep
Gennep Zuid	Gymzaal	1	Gennep
Gymzaal Heijen	Gymzaal	1	Heijen
Gymzaal Milsbeek	Gymzaal	1	Milsbeek
Gymzaal Ottersum	TC Rulec	1	Ottersum
Gymzaal Elzendaalcollege	TV Napoleon	1	Gennep

De overall bezetting van de binnensportaccommodaties in de gemeente Gennep is laag. Over het algemeen is sprake van overcapaciteit. Vrijwel alle binnensportaccommodaties kennen een beperkte bezetting van minder dan 50%, waarbij de gymzalen zelfs niet boven de 35% uitkomen. Sporthal Pica Mare zit qua verenigingsgebruik nagenoeg vol. Het gebruik van sporthal Pica Mare in de avonduren (en in het weekend) en de extra druk in de wintermaanden zorgen voor piekmomenten en structureel ruimtegebrek. Daarom wordt uitgeweken naar andere accommodaties binnen en buiten de gemeente. Momenteel wordt gewerkt aan een toekomstvisie binnensport.

De spreiding van de binnensportaccommodaties over de gemeente is goed. In vier van de vijf kernen is minstens één binnensportaccommodatie aanwezig.

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het hebben van voldoende en adequate huisvesting voor onderwijs en bewegingsonderwijs. De afstand tussen onderwijslocaties en binnensportaccommodaties is klein. Vrijwel alle scholen hebben een binnensportaccommodatie binnen een straal van 500 meter van hun school liggen. De meeste accommodaties liggen direct naast de scholen. Dit geldt alleen niet voor basisschool De Vonder. Deze basisschool ligt in Ven-Zelderheide. Zij maken gebruik van de gymzaal in Ottersum.

Gezien de leeftijden van de accommodaties, de boekwaardes en de staat van de accommodaties, is sprake van een behoorlijke veroudering van de binnensportaccommodaties. Het gaat hierbij voornamelijk om de gymzalen. Hoewel de gymzalen de afgelopen decennia goed zijn onderhouden, zijn de komende jaren wel de nodige onderhoudsinvesteringen te verwachten.

Buitensport

In de gemeente Gennep zijn diverse buitensportaccommodaties. Deze buitensportaccommodaties zijn grotendeels een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De (gemeentelijke) accommodaties worden hieronder weergegeven:

Accommodatie	Type	Vereniging	Kern
De Heijkuul	Voetbal	Vitesse'08	Gennep
De Heikamp	Voetbal	VV Heijen	Heijen
Achates	Voetbal	VV Achates	Ottersum
Milsbeek	Voetbal en korfbal	SV Milsbeek en SPES	Milsbeek
Ven-Zelderheide	Voetbal	Vense Boys	Ven-Zelderheide
TOVIOS	Tennis en korfbal	TOV en VIOS	Ottersum
Gennep	Tennis	TV Gennep	Gennep
De Milsbeek	Tennis	TV De Milsbeek	Milsbeek
Heijen	Tennis	LTC De Heijkamp	Heijen

De gemeente beschikt momenteel over vijf voetbalaccommodaties. In Ven-Zelderheide ligt het voetbalveld achter het gemeenschapshuis. Dit veld wordt gebruikt voor recreatief gebruik van de Vense Boys. Daarnaast telt de gemeente vier tennisaccommodaties en twee korfbalaccommodaties.

In de zomermaanden maken zij gebruik van de buitensportaccommodaties, gelegen in Milsbeek en Ottersum. In de wintermaanden maken zij gebruik van binnensportaccommodaties, zowel binnen als buiten de gemeente Gennep. De buitensportaccommodaties op het gebied van voetbal, tennis en korfbal zijn allen geprivatiseerd.

Naast voetbal, tennis en korfbal beschikt de gemeente nog over twee rijverenigingen en een hondenvereniging. Ook zijn er nog diverse sport- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte, zoals de beweegtuin Op de Logte, het beachvolleybalveld aan de Martinushof en Sport- en Speelstraat de Brink in Ottersum.

Welzijn / Sociaal-Cultureel

De gemeente Gennep beschikt over diverse welzijns- en sociaal-culturele accommodaties zoals gemeenschaps- en buurthuizen. Deze worden overwegend multifunctioneel gebruikt. De gemeentelijke accommodaties worden hieronder weergegeven:

Accommodatie	Kern
Buurthuis Van Ons	Gennep
Moluks wijkcentrum Tjenke Muda	Gennep
Sociaal-cultureel centrum Pica Mare	Gennep
Gemeenschapshuis De Uitkomst	Ven-Zelderheide
Gemeenschapshuis D'n Toomp	Heijen
Gemeenschapsaccommodatie 't Hökske	Gennep
BMV Micado	Gennep
MFC Goede Herder	Gennep
Blokhut	Gennep
Zandberg	Gennep

In Milsbeek is 't Trefpunt de gemeenschapsvoorziening in het dorp. Deze accommodatie is van een particulier ondernemer. In Ottersum zijn er zorgen over de toekomst van een gemeenschapsvoorziening. Deze functie wordt tot op heden ingevuld door zalen van lokale horecaondernemers. Aangezien de bestaande zalen mogelijk dreigen te sluiten, denken inwoners zelf na over de realisatie van een gemeenschappelijke plek.

Onderwijs

De gemeente Gennep beschikt over één middelbare school, zeven basisscholen, speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs (SO/VSO). Deze scholen worden hieronder weergegeven:

Accommodatie	Onderwijs	Kern
Elzendaalcollege	Voortgezet Onderwijs	Gennep
Elcerlyc	Basisonderwijs	Gennep
De Brink	Basisonderwijs	Ottersum
De Drie Vijvers	Basisonderwijs	Milsbeek
De Heggerank	Basisonderwijs	Heijen
De Ratel	Basisonderwijs	Gennep
De Vonder	Basisonderwijs	Ven-Zelderheide
Maria Goretti	Basisonderwijs	Gennep
De Piramide	Speciaal Basis Onderwijs	Gennep
SO-VSO Mikado (twee accommodaties)	(Voortgezet) Speciaal Onderwijs	Gennep

De realisatie van het Kind Expertise Centrum (KEC) aan de Picardie in Gennep is een belangrijke ontwikkeling in het onderwijs. De scholen Maria Goretti, Elckerlyc, de Piramide en SO Mikado worden samen gehuisvest op één locatie. Het SO gebouw aan de Stiemensweg valt hierbij terug aan de gemeente.

Cultuur

Het realiseren en instandhouden van culturele accommodaties is één van de taken van de gemeente, bijvoorbeeld de bibliotheek en de Speeltheek. De gemeentelijke verantwoordelijkheid gaat daarbij soms verder dan de realisatie van een gebouw. Er dient ook verantwoordelijkheid te zijn voor het beheer, het richtinggevende kader en voor voldoende faciliteiten.

De gemeente Gennep heeft zestien rijksmonumenten, gebouwen met een grote maatschappelijke functie en culturele waarde. Dit cultureel erfgoed behoort tot het gemeentelijk vastgoed.

Jeugd

Hieronder worden de gemeentelijke jeugdvoorzieningen weergegeven. Over het algemeen worden deze voorzieningen monofunctioneel ingezet.

Accommodatie	Kern
De Blokhut - Jong Nederland	Gennep
Jongerenaccommodatie Megafoon	Gennep
Peuterspeelzaal Pippeloentje	Gennep
Peuterspeelzaal 't Hummelhonk	Milsbeek
Peuterspeelzaal De Zonnepitjes	Heijen

Bijlage 3. Maatschappelijke ontwikkelingen

De wereld verandert. Ontwikkelingen zoals de bevolkingskrimp, ontgroening, vergrijzing en individualisering hebben een grote invloed op de vraag en behoefte naar accommodaties. Ook in de gemeente Gennep. In dit hoofdstuk zijn de maatschappelijke ontwikkelingen op een rij gezet.

De vijver verandert

Bevolkingsaantallen dalen, er worden minder kinderen geboren en gezinnen met kinderen en jongeren trekken vaker naar grotere steden. De komende 25 jaar vergrijst de bevolking van Nederland en dus ook van de gemeente Gennep sterk. We worden steeds ouder. In 2040 bestaat de bevolking uit ruim 1,6 miljoen 80-plussers! Dit heeft een grote invloed op de vraag en behoefte naar accommodaties.

We leven anders

Zorg en ondersteuning wordt vaker dichtbij of aan huis verleend. De zorgvraag verandert door de toenemende levensverwachting, innovatie in de zorg en de vergrijzing. We willen zo lang mogelijk thuis wonen. Dat vergroot de behoefte aan laagdrempelige ontmoetingsplekken dichtbij huis. Bovendien willen mensen zich minder binden en hun vrije tijd flexibel indelen. Dat heeft een grote invloed op het verenigingsleven en dus ook op de accommodaties.

Op zoek naar beleving en kwaliteit

Mensen zijn bereid (extra) te betalen voor kwaliteit en flexibiliteit. We stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit van maatschappelijke accommodaties, qua aanbod, voorzieningen en gastvrijheid. Mensen zijn bereid langer te reizen voor hun vrijetijdsbesteding. Niet alle voorzieningen hoeven meer dichtbij huis georganiseerd te worden

We doen steeds meer zelf

De relatie tussen de inwoner en de overheid verandert. Inwoners nemen zelf steeds meer initiatief en krijgen meer verantwoordelijkheid. De overheid faciliteert. Veel maatschappelijke accommodaties worden gerund door vrijwilligers. Maar het vinden en binden van vrijwilligers staat onder druk en dat beïnvloedt de kwaliteit en continuïteit van vrijwilligersorganisaties.

Samen beter worden

Mensen zijn meer op zoek naar een groep om bij te horen. Verenigingen zoeken elkaar meer op om samen te werken. Accommodaties worden steeds meer multifunctioneel gebruikt. Organisaties werken efficiënter en effectiever met elkaar samen. En andere partners spelen een grotere rol in het maatschappelijk vastgoed, zoals woningbouwcorporaties.

We willen duurzaam

Er is steeds meer aandacht voor het milieu, duurzaamheid en een veilige leefomgeving van mensen. We zijn ons steeds meer bewust van de gevolgen die hun acties hebben voor het milieu. Ook bedrijven nemen een duurzame houding aan. Niet duurzaam ondernemen wordt door mensen steeds minder geaccepteerd. Een leefbare woonomgeving ondersteunt betrokkenheid en sociale cohesie in de buurt.

Bijlage 4. Lokale ontwikkelingen

Voorzieningenplannen

In de periode 2018-2019 zijn de volgende voorzieningenplannen of dorps- en wijkontwikkelingsplannen door lokale vertegenwoordigers van inwonersorganisaties, verenigingen en inwoners opgeleverd:

- SLIM Voorzieningenplan 2018, Doorkijk naar leefbaarheid (Milsbeek)
- Dorpsontwikkelingsplan Ven-Zelderheide Grenzeloze ambities 2.0
- Voorzieningenplan Gennep, Spirato
- Wijkontwikkelingsplan Gennep-Zuid, actiepunten 2018
- Heijen in Beweging, voorzieningenplan Heijen
- Proces voorzieningenplan Ottersum

De nadruk van bovengenoemde plannen ligt niet uitsluitend bij het thema 'maatschappelijke voorzieningen' (in de zin van gebouwen), maar ook op andere ontwikkelingen die kunnen bijdragen aan de leefbaarheid van de kern, zoals de functie van een dorpsondersteuner, de verkeersveiligheid, aanvullende woningbouw, nieuwe samenwerkingsconstructies tussen verenigingen etc.

Voor een (groot) aantal actiepunten uit de voorzieningenplannen of dorpsontwikkelingsplannen geldt dat deze door inwoners, dorps- wijkraden en verenigingen zelf worden opgepakt en uitgevoerd. Dit is een doorlopend proces. Wij constateren dat het draagvlak groot is en ook de bereidheid en voortvarendheid om actiepunten ter hand te nemen.

Voor een aantal actiepunten is ook de gemeente nadrukkelijk(er) in beeld. Zeker als het gaat om toekomstige investeringen in maatschappelijke voorzieningen/accommodaties.

De voorzieningenplannen of dorps- wijkontwikkelingsplannen geven het onderstaande beeld met betrekking tot de gewenste (toekomstige) maatschappelijke voorzieningen waarin de functies van ontmoeting, de verenigingsactiviteiten en andere dorps- wijkgerichte activiteiten optimaal en duurzaam kunnen plaatsvinden. Het gaat hier dan in bijzonder over functies die gekoppeld zijn aan een (maatschappelijke)accommodatie/gebouw. Wij zien de volgende ontwikkelingen:

Milsbeek

- Renovatie Patronaatsgebouw Crescendo voor multifunctioneel gebruik.

Gennep

- Het vergroten van activiteiten in het buurthuis Vanons vanuit de wijk o.a. door het starten van een huiskamer op initiatief van de wijkraad Gennep-Zuid. Dit project is inmiddels opgestart

door een fysieke aanpassing van een ruimte in het buurthuis. Vrijwilligers uit de wijk zullen de ontmoetingsactiviteiten begeleiden, te starten met 2 dagdelen.

- Gennep-West, onderzoek naar locatie voor een ruimte voor wijk gerelateerde activiteiten en ontmoeting (initiatief wijkraad Gennep-West).

Ven-Zelderheide

"Dorpsontwikkelingsplan Ven-Zelderheide Grenzeloze ambities 2.0"

Door de werkgroep Dop Ven-Zelderheide wordt in het DOP 2.0 aangegeven dat de ontwikkeling van een MFA in het kerkgebouw past binnen de wens om een dorpshart te realiseren. Hiervoor is al eerder een haalbaarheidsstudie gedaan (Nibag 2016).

In het DOP 2.0 wordt aangegeven dat voor de langere termijn er feitelijk twee opties zijn die nader verkend moeten worden, namelijk de locatie van de huidige Uitkomst en de locatie van de kerk.

De beide opties zijn intussen door de werkgroep nader in beeld gebracht, waarbij op basis van een programma van eisen per locatie een schetsplan met kostenraming is opgesteld. Bij deze opzet en kostenraming wordt tevens rekening gehouden met duurzaamheidsmaatregelen.

Heijen

"Heijen in Beweging, voorzieningenplan Heijen"

Een van de speerpunten uit het voorzieningenplan is de behoefte aan een duurzame multifunctionele toekomstbestendige accommodatie voor heel Heijen. Vanuit dit voorzieningenplan is door de werkgroep uit Heijen de haalbaarheid van een toekomstbestendige MFA onderzocht. Uitgangspunten zijn een betere verbinding en samenwerking tussen gebruikers (school, d' n Toomp, kinderopvang/peuterspeelzaal). Geschikt maken voor alle leeftijden, beter geschikt maken voor dorpsfestiviteiten en multifunctionele inzetbaarheid. Ook zijn technische verbeteringen en verduurzaming in deze opzet meegenomen in een schetsontwerp met een kostenraming.

Ottersum

"Proces Voorzieningenplan Ottersum"

Op basis van de gesprekken in Ottersum heeft de werkgroep Voorzieningenplan Ottersum in beeld gebracht hoe een toekomstige maatschappelijke voorziening (accommodatie) ten behoeve van het dorp (lokale gemeenschap) eruit zou kunnen zien.

Er zijn drie scenario's (en locaties) nader onderzocht met als resultaat een schetsontwerp en kostendoorrekening per scenario. Deze scenario's zullen nog in het dorp worden besproken met alle inwoners en vertegenwoordigers van verenigingen en lokale organisaties.

Toekomstvisie binnensport

De gemeente Gennep is samen met gebruikers en belanghebbenden aan de slag om een toekomstvisie binnensport op te stellen. Meerdere sportverenigingen ervaren al jarenlang problemen met de accommodaties. Deze problemen en de leeftijd van de accommodaties, de bouw van een Kind Expertise Centrum en de dorpsvoorzieningenplannen hebben ertoe geleid dat er in 2018 een onderzoek is uitgevoerd naar de kwaliteit en capaciteit van de binnensportaccommodaties in de gemeente Gennep. Uit dit onderzoek is het volgende naar voren gekomen:

- De totale capaciteit van binnensportaccommodaties in de gemeente Gennep voldoet aan de huidige en toekomstige vraag. Er is echter sprake van een mismatch tussen vraag en aanbod. Over het algemeen is sprake van overcapaciteit. Het gebruik van de binnensportaccommodaties is over het algemeen laag.
- Qua capaciteit en gebruik van de sporthal is sprake van ondercapaciteit. Er is ondercapaciteit in de avonduren (en in het weekend) en er is met name een piek in de wintermaanden zichtbaar. Over het gehele jaar is de vraag naar sporthalcapaciteit groter dan het aanbod. Dit zal, ondanks de ontwikkelingen, op korte termijn (vijf jaar) niet veranderen.
- De kwaliteit en staat van een aantal binnensportaccommodaties is divers. Bij een aantal accommodaties is bouwkundig ingrijpen op korte termijn noodzakelijk (binnen nu en tien jaar). Dit is terug te zien in de jaarlijkse onderhoudskosten.

Vanuit dit onderzoek is geadviseerd om samen met betrokkenen een toekomstvisie te ontwikkelen waarin opties worden uitgewerkt en wordt toegewerkt naar een haalbaar en realistisch scenario. In deze toekomstvisie moet aandacht zijn voor de toekomst van het zwembad, de ontwikkeling van het Kind Expertise Centrum en het beheer van de binnensportaccommodaties.

Deze toekomstvisie wordt via een interactief traject samen met gebruikers, exploitanten en belanghebbenden opgesteld. De toekomstvisie biedt inzicht in de ontwikkelingen en behoefte aan binnensportaccommodaties. Daarnaast geeft het richting aan de mogelijke scenario's voor de toekomst en wordt hierin een afgewogen keuze gemaakt.

Bijlage 5. Gemeentelijke doelstellingen

Een aantal gemeentelijke (beleids)documenten is geanalyseerd om relevante doelen, kaders en speerpunten die van toepassing zijn op het accommodatie- en vastgoedbeleid inzichtelijk te maken. Per document worden hieronder relevante aanknopingspunten opgesomd.

Coalitieakkoord 2018-2022

- Om de voorzieningen in de vijf kernen op peil te brengen, zijn er voorzieningenplannen in de maak. Wij zullen die plannen gebruiken als fundament voor meer specifieke wijk- en dorpsontwikkelingsplannen en die samen met dorps- en wijkraden verder vertalen naar meerjaren-actieprogramma's per kern.
- Wij willen dat er in elke kern een gemeenschapsvoorziening is die voldoet aan de hedendaagse behoeften.
- De realisering van een (extra) sporthal staat hoog op ons verlanglijstje mede in het kader van de verduurzaming van de huidige sportvoorzieningen aan de Picardie en de wens van diverse verenigingen tot capaciteitsuitbreiding en verbetering van de huidige hal.
- Om sportverenigingen financieel te ondersteunen willen we de huren van de binnensportaccommodaties verlagen en gelijk trekken met die in omliggende gemeenten.
- Wij gaan verder met de plannen voor realisering van het Integraal Kindcentrum (IKC), maar we willen wel dat deze onderwijsvoorziening goed en veilig ontsloten wordt en stedenbouwkundig gezien op een logische plek komt te liggen.
- Wij vinden goed basisonderwijs in elk van onze kernen van groot belang voor de leefbaarheid in deze kernen. Met name daarom willen wij dat als uitgangspunt er in elk dorp minimaal één basisschool is.
- Wat kinderen betreft willen we niet alleen zorgen voor goed onderwijs, maar ook zorgen voor goede speelgelegenheden. Wij gaan zorgen voor een of meerdere (natuur)speeltuinen eventueel in samenwerking met particulieren of terreinbeheerders op goed ontsloten locaties in onze gemeente.

Beleidsplan Sociaal Domein 2015-2018

- Een andere manier waarop de gemeente kan ondersteunen bij inwonersinitiatieven is te voorzien in voldoende accommodaties in de wijk.
- Hoofddoel van de totstandkoming van het nieuw accommodatiebeleid is met hulp van inwoners, dorps- en wijkraden en maatschappelijke partners te komen tot een aantal voorzieningenplannen.
- Deze voorzieningenplannen schetsen een beeld van het aanbod van en de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen voor de komende 10 jaar per kern en wijk. Daarnaast brengen zij in beeld op welke wijze het aanbod en de behoefte met elkaar worden afgestemd. Hiertoe zullen kaders worden bepaald waarmee de onderlinge rolverdeling tussen gemeente, maatschappelijke instellingen (bijvoorbeeld scholen), commerciële partijen en ook de gebruikers van deze voorzieningen wordt beschreven.

Omgevingsvisie 'Samen maken we Gennep'

- We betrekken inwoners, ondernemers, organisatie en belanghebbenden om samen keuzes te maken op weg naar een aantrekkelijke, toekomstbestendige woon- en leefomgeving. (inclusief aandacht voor sportieve ruimte).
- We intensiveren de samenwerking met dorp- en wijkraden om afspraken per kern te maken over de uitvoering van de voorzieningenplannen/ dorpsontwikkelingsplannen.
- Het provinciaal beleid is erop gericht om per wijk of kern minimaal één ontmoetingsplek te behouden, gecombineerd met een welzijn- of zorgfunctie en eventuele andere voorzieningen..
- Inrichten van ontmoetingsruimten en openbare ruimte met voorzieningen voor zowel jong als oud.
- We gaan aan het werk met de opgave om in 2050 energieneutraal te zijn en de uitstoot van CO2 terug te dringen en in 2030 49% minder broeikasgassen uit te stoten
- Onderzoeken welke gemeentelijke gebouwen groot effect hebben op CO2-uitstoot, en deze uitstoot terugdringen.
- Initiatiefnemers faciliteren en stimuleren om duurzaamheid en energietransitie integraal mee te nemen bij hun plannen en ideeën
- Inzetten op een aardgasvrije gemeente.

Bijlage 6. Meetlat Maatschappelijke Accommodaties

Op basis van de beschreven uitgangspunten in het vorige hoofdstuk is een meetlat ontwikkeld. Op basis van deze meetlat kunnen toekomstige keuzes gemaakt worden bij vraagstukken en ontwikkelingen rondom maatschappelijke accommodaties.

1. Inhoud en functie

Maatschappelijke functie en betekenis van de accommodatie

De functie die de accommodatie vervult voor het dorp of een specifieke doelgroep is het belangrijkste kenmerk waarop het functioneren van accommodaties moet worden getoetst. De mate waarin een accommodatie erin slaagt van belang te zijn voor de groeperingen waarvoor zij in het leven is geroepen is met afstand het belangrijkste aspect. Dit kan worden gemeten door de volgende onderwerpen in samenhang in kaart te brengen en te analyseren:

- De bezettingsgraad: Het aantal dagdelen per jaar dat ruimten in de accommodatie bezet zijn ten opzichte van het aantal beschikbare dagdelen.
- Het bereik: Het percentage van de doelgroep (b.v. dorps- of buurtbewoners, jongeren, ouderen, et cetera) dat de accommodatie wel eens bezoekt.
- Het animo: Het gemiddeld aantal keren per jaar dat iemand de accommodatie bezoekt.
- De tevredenheid: De mate waarin de bezoekers tevreden zijn over hetgeen geboden wordt.

Kenmerken van het verzorgingsgebied

Het betreft hier de kenmerken van het dorp of ander gebied waarvoor de accommodatie een rol vervult of zou moeten vervullen. Aspecten waarop beoordeeld zou kunnen worden zijn bijvoorbeeld: is dit een dorp waarin de gemeente actief wil zijn, is er vervangend aanbod in dit dorp? De volgende onderwerpen zouden in kaart moeten worden gebracht:

- De omvang van de doelgroep: Het aantal inwoners van het verzorgingsgebied dat tot de doelgroep behoort.
- De behoefte aan accommodatie: De behoefte aan sociaal-culturele accommodaties en activiteiten onder de doelgroep.
- Overig aanbod: Het aanbod van andere accommodaties in het verzorgingsgebied dat dezelfde functie vervult en/of de functie zou kunnen overnemen.

2. Beheer

Bestuurskracht

De sociaal-culturele accommodaties worden doorgaans beheerd en geëxploiteerd door stichtingen en hun besturen. Voorgesteld wordt dat de wijze waarop deze besturen functioneren, een aspect zou moeten zijn op basis waarvan keuzes kunnen worden gemaakt.

De bestuurskracht kan worden gemeten door de volgende onderwerpen:

- De zelfredzaamheid: De mate waarin het bestuur (en de achterban) in staat zijn gebleken om – zonder hulp van de overheid – de accommodatie zelfstandig in stand te houden.
- De kwaliteit van het bestuur: De mate waarin alle benodigde functies van het bestuur op voldoende niveau zijn ingevuld.
- De betrokkenheid: Het gemak waarmee vacatures in het bestuur worden ingevuld, de mate waarin gebruikers en inwoners bijdragen aan de instandhouding van de accommodatie (hetzij financieel, hetzij d.m.v. vrijwilligerswerk).

Exploitatie

De wijze waarop de accommodatie wordt geëxploiteerd en de continuïteit die dat biedt, blijkend uit:

- De exploitatieresultaten: De omvang van inkomsten, kosten en een positief exploitatieresultaat.
- Reserves en voorzieningen: De mate waarin tegenvallers kunnen worden opgevangen en de mate waarin gereserveerd is voor vervangingen, onderhoud, et cetera.
- Vergunningen en mogelijkheden: De exploitatiemogelijkheden van een accommodatie.

3. Gebouw

Kwaliteit van de accommodatie

De technische staat en aantrekkelijkheid van een accommodatie kunnen ook bepalend zijn voor de toekomst van een accommodatie. De kwaliteit kan in kaart worden gebracht door middel van:

- De technische staat: De mate waarin de accommodatie technisch in orde is en de onderhoudstoestand.
- De functionaliteit: De mate waarin de accommodatie geschikt is voor de functie die zij vervult.
- De belevingswaarde: De aantrekkelijkheid en de mate waarin wordt uitgenodigd om het gebouw te bezoeken.

Multifunctionaliteit

In kaart te brengen door middel van:

- Geschiktheid voor meerdere functies: De mate waarin een accommodatie geschikt is om meerdere functies en doelgroepen te huisvesten.
- De flexibiliteit: De mate waarin de accommodatie eenvoudig aanpasbaar is om in de toekomst andere functies te huisvesten.

4. Toekomstbestendigheid

Het toekomstperspectief wordt bepaald door de drie voorgaande pijlers. Daarnaast dient het toekomstperspectief van gebruikers en exploitant hierin centraal te staan.